

Sökande till yrkeshögskoleutbildningar 2014

Rapport | 2015

Förord

Myndigheten för yrkeshögskolan presenterar för första gången en samlad rapport med slutlig statistik över antal sökande till utbildningar inom yrkeshögskolan.

Från och med år 2014 har myndigheten i uppdrag av regeringen att samla in och redovisa individbaserad statistik om sökande till yrkeshögskoleutbildningar. Syftet med statistiken är främst att få kunskap om det totala söktrycket till yrkeshögskolan.

Preliminär statistik om sökande år 2014 har publicerats i myndighetens Årsrapport 2015. I den här rapporten publiceras den slutliga och mer utförliga statistiken. Statistiken finns enbart för utbildningar med starter under år 2014 och är inte jämförbar med tidigare års statistik om sökande till yrkeshögskolan.

Västerås i december 2015

Thomas Persson
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställningar	5
1.3 Redovisning av resultaten.....	6
2 Resultat.....	7
2.1 Sökande.....	7
2.1.1 Kön	8
2.1.2 Ålder	9
2.1.3 Födelseland	10
2.1.4 Utbildningsnivå.....	11
2.2 Söktryck	12
2.2.1 Utbildningsområde	13
2.2.2 Studielän.....	14
2.2.3 Utbildningsinriktning.....	15
3 Bilagor.....	17
3.1 Mer fakta om statistiken	17
3.1.1 Metod och genomförande	17
3.1.2 Definitioner och förklaringar	17
3.1.3 Statistikens tillförlitlighet.....	21
3.2 Fakta om tillträde till yrkeshögskolan	21

Sammanfattning

År 2014 är det första året för vilket individbaserade uppgifter om sökande till yrkeshögskoleutbildningar (YH) har samlats in. I denna rapport redovisas den slutliga statistiken över hur många personer som har sökt till YH-utbildningar med starter under år 2014.

Några av de viktigaste resultaten:

48 400 sökande varav 38 000 behöriga till minst en sökt utbildning	Det var 48 400 personer som sökte till de YH-utbildningar som hade starter år 2014. Av dessa var 38 000 personer (79 procent) behöriga till minst en sökt utbildning. Av de behöriga sökande var det 18 000 personer (47 procent) som antogs och påbörjade en utbildning.
6 av 10 sökande var kvinnor	Av de personer som sökte till YH-utbildning var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Det var 78 procent av de sökande kvinnorna och 80 procent av de sökande männen som var behöriga till minst en sökt utbildning. En lägre andel av kvinnorna än av männen antogs och påbörjade en utbildning. Detta beror till stor del på skillnader i utbildningsval då det är högre söktryck och därmed större konkurrens om platserna inom de utbildningsområden som många kvinnor söker till.
3 av 10 sökande hade eftergymnasial utbildning	Det var 30 procent av de som sökte till YH-utbildning som hade en eftergymnasial utbildning i någon form sedan tidigare. En eftergymnasial utbildning på minst tre år hade 11 procent av de sökande. Andelen med eftergymnasial utbildning var något högre bland de som antogs och påbörjade en utbildning.
Dubbelt så många behöriga sökande som platser	Totalt var det 18 900 utbildningsplatser på de utbildningar som hade starter under år 2014. Det innebär att det i genomsnitt var 2,6 sökande per plats och 2,0 behöriga sökande per plats.
2 av 3 sökte till enbart en utbildning	Många av de sökande hade sökt enbart en av de YH-utbildningar med start under år 2014. Det var 66 procent som sökte till en YH-utbildning medan 34 procent sökte till flera utbildningar.

Stor skillnad i söktryck mellan utbildningsområdena

Det är stor skillnad i söktryck mellan olika utbildningsområden. Utbildningsområdet Transporttjänster hade högst söktryck år 2014 med 5,8 behöriga sökande per plats. Lägst antal behöriga sökande per plats hade Data/IT samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 1,5 behöriga sökande per plats.

Flest behöriga sökande per plats på utbildningar till lokförare och löneadministratör med HR-inriktning

Flest behöriga sökande per plats år 2014 hade utbildningar till Lokförare och Löneadministratör med HR-inriktning, 13,3 respektive 12,0 behöriga sökande per plats. Även utbildningar till Djurvårdare, Apotekstekniker, Tandsköterska samt Breda utbildningar inom idrott och friskvård hade jämförelsevis många behöriga sökande per plats. Flera av dessa utbildningsinriktningar hade emellertid få platser att söka till. Av utbildningsinriktningarna med fler än 300 platser att söka till var det utbildningar till Tandsköterska som hade flest behöriga sökande per plats.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har sedan år 2014 i uppdrag från regeringen att samla in och redovisa individbaserad statistik om sökande till yrkeshögskoleutbildningar (YH). År 2014 är det första året för vilket personnummerbaserade uppgifter om de sökande har samlats in. Det är därför första gången som det är möjligt att redovisa statistik över antalet sökande personer.

Sedan flera år tillbaka samlar MYH även in uppgifter om antal ansökningar genom att utbildningsanordnarna rapporterar in det totala antalet ansökningar per utbildning. Antalet ansökningar har sedan summerats och redovisats som totala antalet ansökningar till yrkeshögskolan. Detta tillvägagångssätt har inneburit att personer som sökt till flera utbildningar har räknats en gång för varje utbildning. Några tillförlitliga uppgifter om antalet sökande personer har därför inte funnits tidigare.

I den här rapporten redovisas den slutliga statistiken över hur många personer som har sökt till de YH-utbildningar som hade starter under år 2014.¹ Uppgifterna om de sökande har samlats in från respektive utbildningsanordnare. Statistiska centralbyrån (SCB) har genomfört insamlingen.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med statistiken är främst att få kunskap om det totala söktrycket till yrkeshögskolan. Statistiken som publiceras i den här rapporten besvarar följande frågeställningar:

- Hur många personer söker till yrkeshögskolan och hur många av dessa är behöriga till någon av de sökta utbildningarna?
- Hur ser gruppen sökande respektive behöriga sökande ut vad gäller kön, ålder, födelseland och utbildningsnivå? Skiljer sig dessa grupper mot de som påbörjar en utbildning?
- Hur många behöriga sökande finns det per utbildningsplats?
- Hur skiljer sig söktrycket mellan olika utbildningsområden och utbildningsinriktningar?
- Hur många utbildningar ansöker de sökande till?

¹ Preliminär statistik över antalet sökande till YH-utbildningar år 2014 publicerades maj 2015 i Myndigheten för yrkeshögskolans Årsrapport 2015 (Dnr: MYH 2015/982).

1.3 Redovisning av resultaten

I rapporten gäller följande definitioner:

Sökande avser unika sökande personer. Med sökande personer avses både obehöriga och behöriga sökande som lämnat in en fullständig ansökan. Sökande som kommit in med sin ansökan för sent räknas som sökande enbart i de fall personen antagits till utbildningen.

Behöriga sökande avser unika sökande personer som varit behöriga till minst en av de utbildningar som personen sökt till. För information om behörighet inom yrkeshögskolan se avsnitt 3.2 *Fakta om tillträde till yrkeshögskolan*.

All statistik om sökande som redovisas i rapporten avser sökande till YH-utbildningar med starter under år 2014. I rapporten används begreppet *sökande år 2014* synonymt med begreppet *sökande till utbildningar med starter år 2014*.

De sökande redovisas i rapporten efter bakgrundsdata om personen: kön, ålder, födelseland och utbildningsnivå. De sökande redovisas även efter bakgrundsdata om den sökta utbildningen: utbildningsområde, utbildningsinriktning och län där utbildningen bedrivs. När de sökande redovisas efter utbildningsområde, utbildningsinriktning och län räknas antalet unika sökande per redovisningsgrupp. Personer som sökt flera utbildningar inom olika redovisningsgrupper räknas då en gång för varje redovisningsgrupp.

För mer utförliga definitioner och förklaringar, se avsnitt 3.1 *Mer fakta om statistiken*. Här finns även en beskrivning av hur insamlingen av uppgifterna och framtagandet av statistiken har gått till.

En tabellbilaga i Excel-format finns publicerad i anslutning till rapporten på www.myh.se.

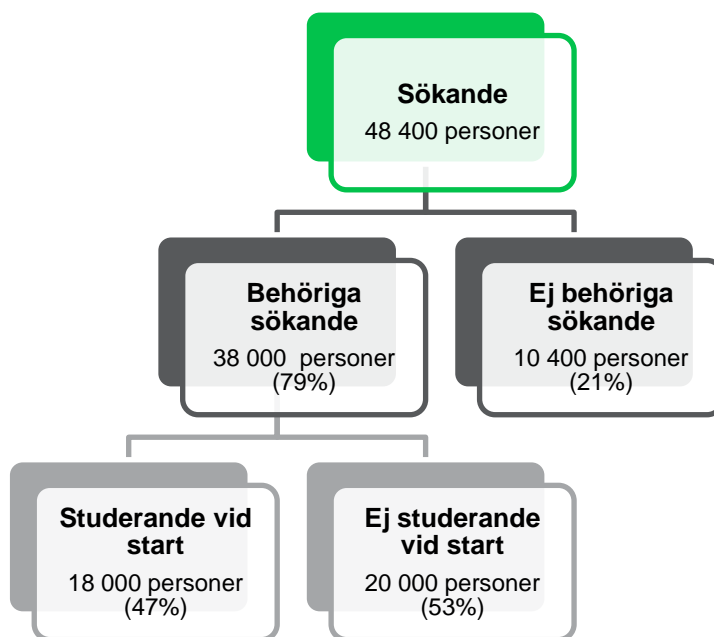
2 Resultat

2.1 Sökande

Det var 48 400 personer som sökte till de yrkeshögskoleutbildningar som hade starter under år 2014. I detta antal ingår både behöriga och obehöriga sökande. Tillsammans stod dessa 48 400 personer för närmare 83 800 ansökningar².

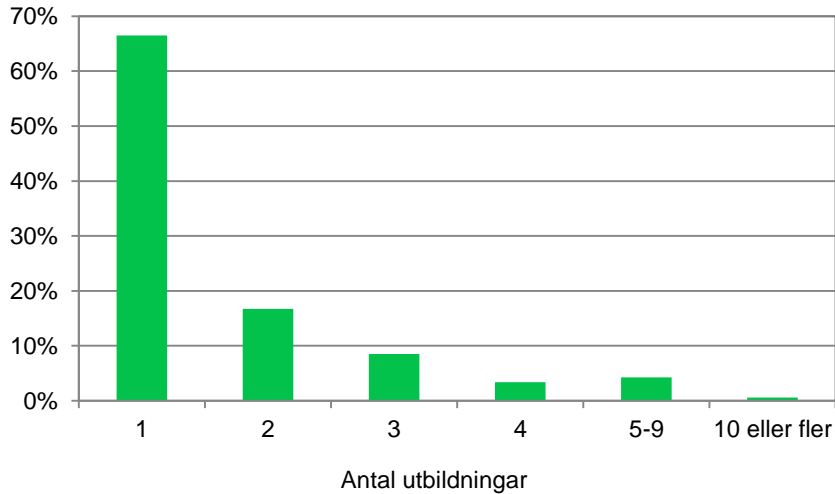
Av de som sökte till yrkeshögskolan år 2014 var 38 000 behöriga till minst en sökt utbildning. Detta motsvarar 79 procent av de sökande. Närmare 18 000 av de sökande var vid utbildningarnas start registrerade på en utbildning. Av de behöriga sökande var det 47 procent som började på någon av de utbildningar de sökt till. Det här innebär att av de 48 400 personer som under år 2014 sökte till en YH-utbildning var det 37 procent som antogs och påbörjade en utbildning.

Figur 1 | Sökande, behöriga sökande och studerande vid start, år 2014

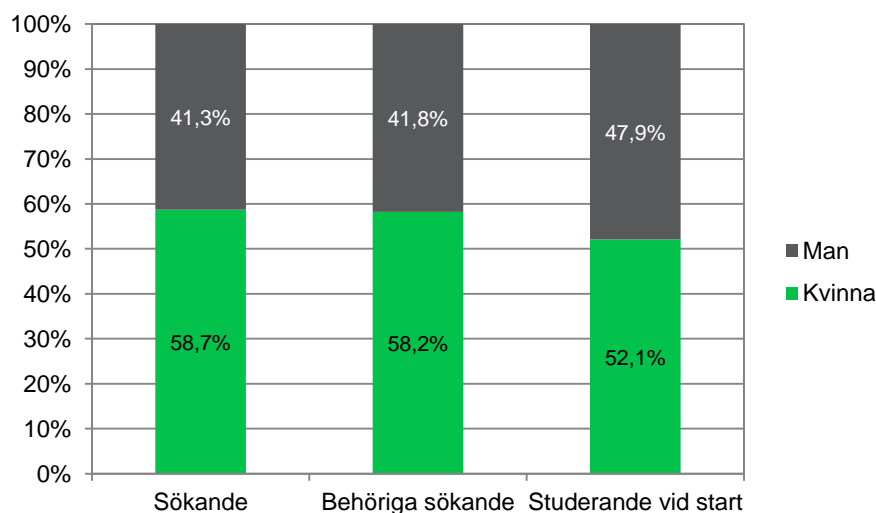
Många av de sökande har sökt till enbart en av YH-utbildningarna med start under 2014. Det är 66 procent av de sökande som sökt till en utbildning, 17 procent som sökt till två utbildningar, 9 procent som sökt till tre utbildningar och 8 procent som sökt till fyra eller fler utbildningar. Att ha sökt till så många som tio eller fler utbildningar är relativt ovanligt. Mindre än 1 procent av de sökande har sökt till tio eller fler utbildningar. I genomsnitt har varje sökande sökt till 1,7 utbildningar med start år 2014. Kvinnor och män har i genomsnitt sökt nästan lika många utbildningar. I snitt har kvinnor sökt 1,7 utbildningar var medan män har sökt 1,8 utbildningar.

² Notera att detta antal skiljer sig från den uppgift om antal ansökningar som redovisats i myndighetens Årsrapport 2015 och som baserats på antalsuppgifter som anordnarna rapporterat in via myndighetens administrativa system. Se mer information i avsnitt 3.1 *Mer fakta om statistiken*.

Figur 2 | Antal sökta utbildningar per person år 2014

2.1.1 Kön

Av de som sökte till en YH-utbildning år 2014 var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Andelen kvinnor var högre bland de sökande än bland de studerande vid utbildningarnas start. Av de studerande vid utbildningarnas start var 52 procent kvinnor och 48 procent män.

Figur 3 | Sökande, behöriga sökande och registrerade studerande vid utbildningarnas start efter kön, år 2014

Det var således en lägre andel av de sökande kvinnorna än av de sökande männen som antogs och påbörjade en utbildning år 2014. Andelen av de sökande som var behörig till minst en av de sökta utbildningarna var emellertid endast något lägre bland kvinnorna än bland männen: 78 procent för kvinnorna jämfört med 80 procent för männen. Den största skillnaden mellan män och kvinnor låg istället i hur stor andel av de behöriga sökande

som antogs och påbörjade en utbildning. Det var 42 procent av de behöriga kvinnorna och 54 procent av de behöriga männen som antogs och påbörjade en utbildning.

Skillnaden mellan kvinnor och män i andelen som antagits och påbörjat en utbildning beror till stor del på skillnader i utbildningsval. Kvinnorna söker i större utsträckning än männen utbildningar inom utbildningsområdena *Ekonomi, administration och försäljning* samt *Hälso- och sjukvård samt socialt arbete*. Männen söker i större utsträckning än kvinnorna utbildningar inom *Data/IT, Teknik och tillverkning* samt *Samhällsbyggnad och byggteknik*. Utbildningar inom områdena *Ekonomi, administration och försäljning* samt *Hälso- och sjukvård samt socialt arbete* har fler behöriga sökande per plats än utbildningar inom *Data/IT, Teknik och tillverkning* samt *Samhällsbyggnad och byggteknik*. Det är således en större konkurrens om platserna inom de utbildningsområden som många kvinnor söker till.

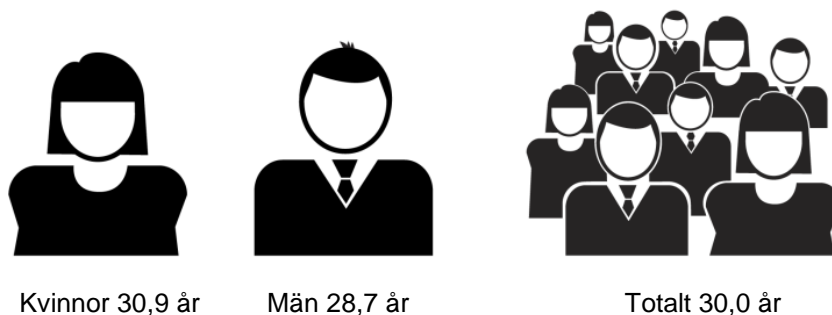
För utförligare redovisning av sökande och studerande per utbildningsområde och kön se tabellbilagan. För mer information om söktryck per utbildningsområde se avsnitt 2.2.1.

2.1.2 Ålder

Medelåldern för de som sökte till en yrkeshögskoleutbildning år 2014 var 30,0 år.

Kvinnorna som sökte var drygt två år äldre än männen; 30,9 år för kvinnorna jämfört med 28,7 år för männen.

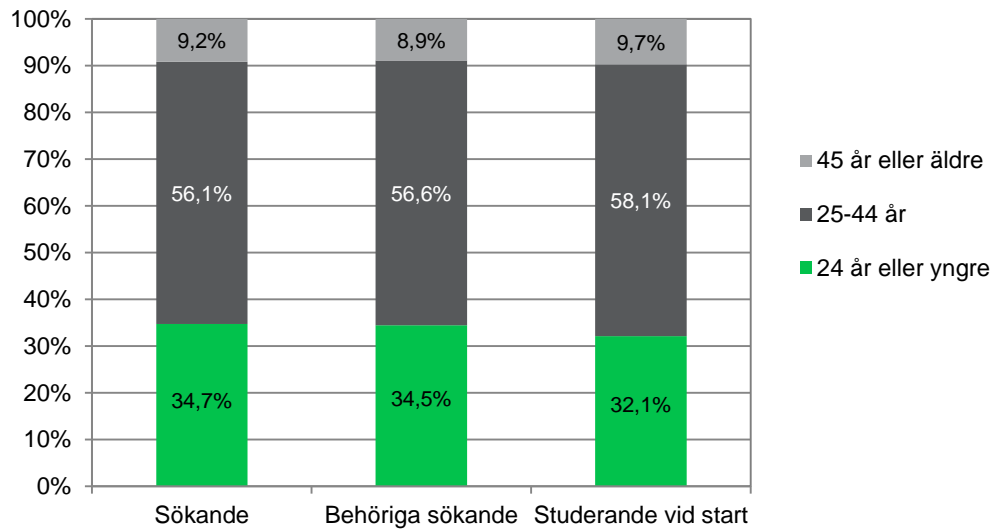
Figur 4 | Medelålder för sökande, år 2014

Skillnaderna i medelålder mellan sökande och behöriga sökande var mycket små. Framst för kvinnor men även för män var emellertid medelåldern lägre bland de sökande än bland de som antogs och påbörjade en utbildning. För utbildningar med starter år 2014 var medelåldern för de studerande 29,0 för män och 31,7 för kvinnor.

Av de sökande år 2014 var 35 procent 24 år eller yngre. Endast ett fåtal av dessa var yngre än 19 år. Det var 56 procent av de sökande som var mellan 25 och 44 år och 9 procent var 45 år eller äldre.

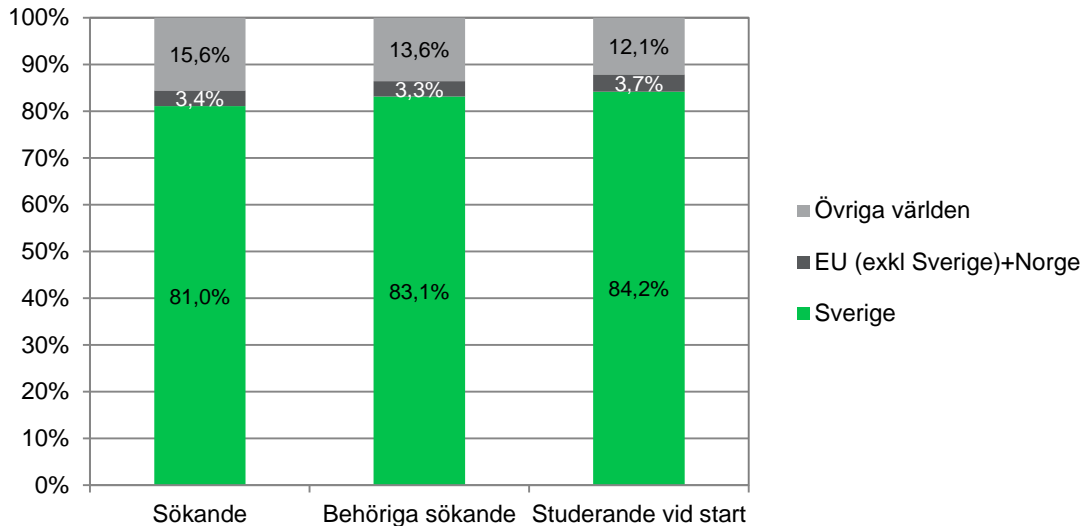
Figur 5 | Sökande, behöriga sökande och registrerade studerande vid utbildningarnas start efter ålder, år 2014

2.1.3 Födelseland

Av de 48 400 personer som sökte till en yrkeshögskoleutbildning år 2014 var närmare 19 procent födda utomlands. De flesta av dessa var födda utanför Norden och EU (Övriga världen). Andelen utrikesfödda var lika stor bland kvinnliga som manliga sökande.

Andelen utrikesfödda var något lägre bland behöriga sökande än bland sökande och ännu något lägre bland de studerande vid start. Det är således en liten lägre andel av sökande födda utomlands som har antagits och påbörjat en utbildning, delvis beroende på att utrikesfödda varit behöriga i lägre utsträckning. Det saknas emellertid underlag för att kunna säga vad i behörighetskraven som bidragit till att utrikesfödda sökande varit behöriga i något lägre grad än svenskfödda sökande.

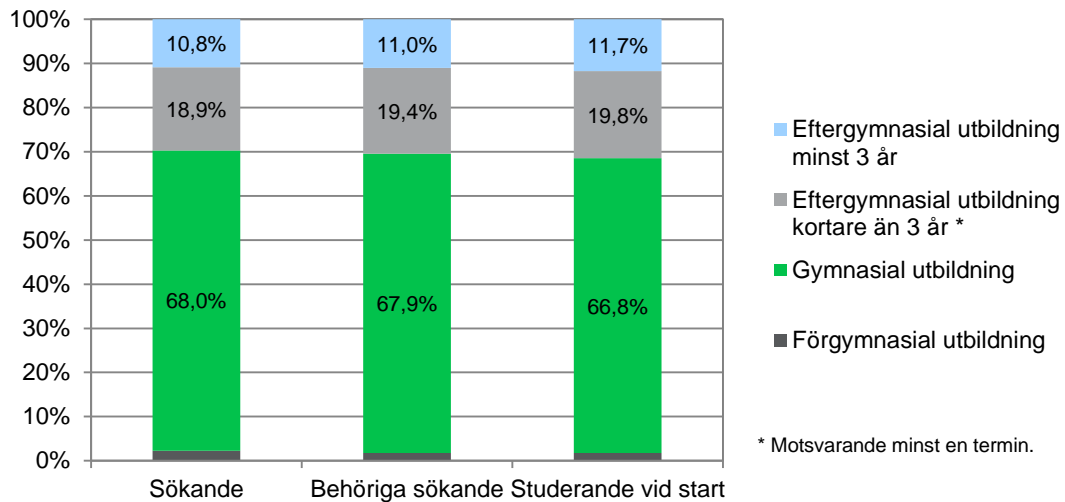
Figur 6 | Sökande, behöriga sökande och studerande vid start efter födelseland, år 2014

Andelarna i diagrammet är beräknade enbart utifrån de individer där uppgift om födelseland finns. För cirka 1,5 procent av de sökande, behöriga sökande respektive studerande vid start saknas sådana uppgifter varför dessa individer exkluderats innan andelsberäkningen.

2.1.4 Utbildningsnivå

Av de sökande år 2014 hade 30 procent en eftergymnasial utbildning sedan tidigare. Andelen som hade en längre eftergymnasial utbildning, på minst tre år, som högsta utbildning var 11 procent. Det var en något högre andel sökande kvinnor än sökande män som hade en eftergymnasial utbildning sedan tidigare, 31 procent jämfört med 28 procent. Det fanns inga större skillnader i andelen med eftergymnasial utbildning bland sökande och behöriga sökande. Däremot var det en lite högre andel med eftergymnasial utbildning bland de som antagits och påbörjat en utbildning.

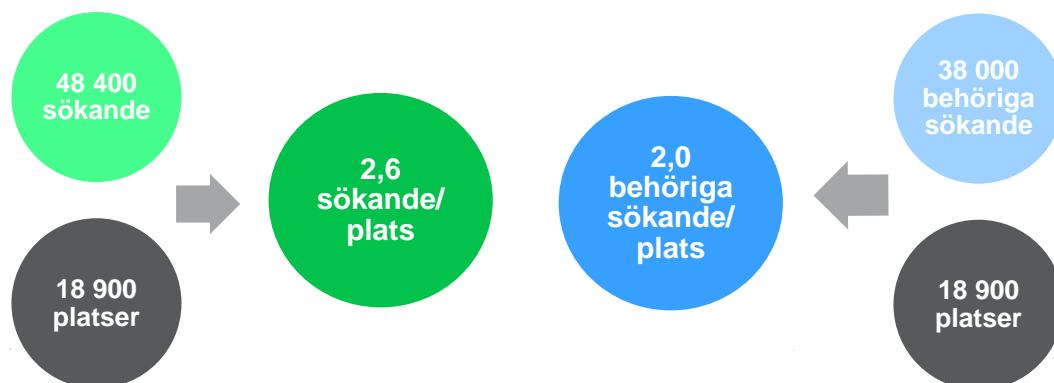
För att vara behörig till en yrkeshögskoleutbildning ska man ha en gymnasieexamen eller motsvarande. Det finns emellertid möjligheter att uppfylla kraven för behörighet även om sådan saknas (se avsnitt 3.2 *Fakta om tillträde till yrkeshögskolan*). Det finns därför personer, som har förgymnasial utbildning som högsta utbildning, både bland behöriga sökande och bland de som påbörjar en utbildning. År 2014 var andelen med förgymnasial utbildning som högsta utbildning 2 procent bland både sökande, behöriga sökande och studerande vid start.

Figur 7 | Sökande, behöriga sökande och studerande vid start efter utbildningsnivå, år 2014.

Andelarna i diagrammet är beräknade enbart utifrån de individer där uppgift om högsta utbildning finns. För cirka 1 procent av de sökande, behöriga sökande respektive studerande vid start saknas sådan uppgift varför dessa exkluderats innan andelsberäkningen.

2.2 Söktryck

Totalt fanns det närmare 18 900 platser³ att söka till på de utbildningar som hade starter år 2014. Eftersom antalet sökande var 48 400 innebar det i snitt 2,6 sökande personer per plats. Antalet behöriga sökande var i sin tur 38 000, vilket innebar i snitt 2,0 behöriga sökande per plats.

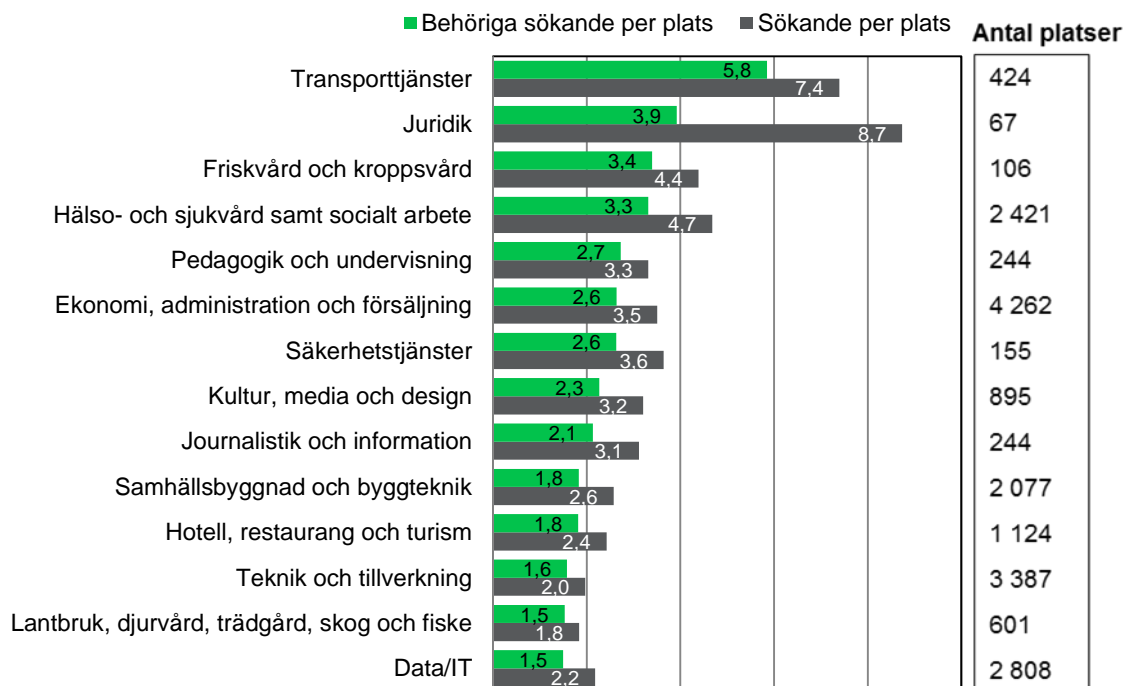
Figur 8 | Sökande och behöriga sökande per plats, år 2014

³ Antalet beviljade platser varierar mellan utbildningarna. De utbildningar som hade starter under år 2014 hade i genomsnitt 27 beviljade platser per start. Det var dock stora variationer mellan utbildningsområdena. Från i genomsnitt 19 platser för utbildningsområdet *Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske* till i genomsnitt 32 platser för utbildningsområdet *Ekonomi, administration och försäljning*.

2.2.1 Utbildningsområde

Det är stor skillnad i söktryck mellan de olika utbildningsområdena. Högst söktryck år 2014, mätt som antal behöriga sökande per plats, hade utbildningsområdet *Transporttjänster* med 5,8 behöriga sökande per plats. Detta utbildningsområde är emellertid relativt litet med 424 platser och det höga söktrycket kan till stor del förklaras av många behöriga sökande per plats för utbildningar till lokförare (se avsnitt 2.2.3 *Utbildningsinriktning*). Lägst söktryck år 2014 hade utbildningsområdena *Data/IT* samt *Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske* med vardera 1,5 behöriga sökande personer per plats. Det näst största utbildningsområdet *Teknik och tillverkning* hade i sin tur 1,6 behöriga sökande per plats.

Figur 9 | Söktryck per utbildningsområde, år 2014

Notera: I statistiken över antal sökande per utbildningsområde och plats räknas antalet unika sökande per utbildningsområde. Personer som sökt flera utbildningar inom olika utbildningsområden räknas därmed en gång för varje utbildningsområde.

Området "Övrigt" visas inte i diagrammet ovan

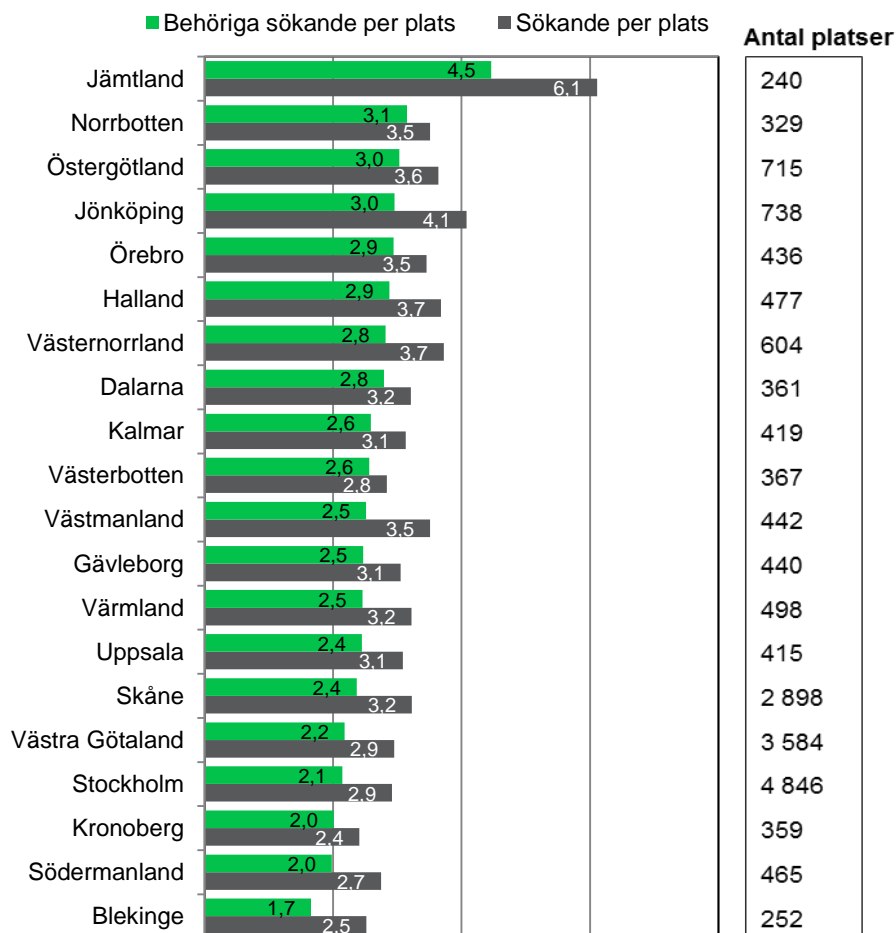
Antalet platser skiljer sig stort mellan utbildningsområdena. Varje enskild sökande påverkar därmed söktrycket olika mycket för olika utbildningsområden. De fem största utbildningsområdena har alla fler än 2 000 platser. Av de fem största utbildningsområdena var det *Hälso- och sjukvård samt socialt arbete* som hade högst söktryck år 2014 med 3,3 behöriga sökande per plats.

2.2.2 Studielän

Nedan följer en redovisning av söktrycket per studielän för de utbildningar som hade starter under år 2014. Med studielän menas det län där utbildningen bedrivs. Värt att notera är att antalet utbildningsplatser varierar mellan länen. Av de 18 900 platserna som startade år 2014 stod de tre storstadslänen (Skåne, Västra Götaland och Stockholm) för 11 300 platser. Utbildningsutbudet och därmed vilka utbildningsområden som finns representerade varierar också mellan länen, vilket kan påverka söktrycket per län.

Det finns skillnader i söktryck mellan studielänen. Flest behöriga sökande per plats hade Jämtlands län med 4,5 behöriga sökande per plats. Antalet utbildningsplatser i Jämtland var emellertid relativt få med 240 startade platser år 2014. Lägst antal behöriga sökande per plats hade Blekinge län med 1,7 behöriga sökande per plats. De tre storstadslänen hade i sin tur mellan 2,1 och 2,4 behöriga sökande per plats.

Figur 10 | Söktryck per studielän, år 2014

Notera: I statistiken över antal sökande per plats och studielän räknas antalet unika sökande per län. Personer som sökt flera utbildningar i olika län räknas därmed en gång för varje län de har sökt till.

2.2.3 Utbildningsinriktning

För att kunna göra mer finfördelade jämförelser av olika typer av utbildningar kan utbildningarna grupperas efter inriktning. De närmare 700 YH-utbildningar som hade starter under år 2014 har grupperats i 206 olika utbildningsinriktningar (SUN5-nivå). Se mer information om gruppering av utbildningar efter SUN i avsnitt 3.1.2 *Definitioner och förklaringar*.

I tabellen nedan redovisas behöriga sökande och platser för utbildningsinriktningar med fler än 300 platser att söka till år 2014. Tillsammans stod dessa elva utbildningsinriktningar för närmare en tredjedel av det totala antalet platser att söka till. Allra flest platser att söka till fanns det på utbildningar inom Företagsförsäljning och utbildningar till Redovisningsekonom. För dessa utbildningsinriktningar var det 2,0 respektive 3,4 behöriga sökande per plats. Flest behöriga sökande per plats bland dessa större utbildningsinriktningar hade utbildningar till Tandsköterska med 6,3 behöriga sökande per plats.

Figur 11 | Behöriga sökande och platser för utbildningsinriktningar med fler än 300 platser, år 2014.

Utbildningsinriktning	Behöriga sökande	Antal platser	Antal behöriga sökande per plats
Utbildningar till/inom...			
Företagsförsäljning	1 675	854	2,0
Redovisningsekonom	2 848	850	3,4
Vårdadministratör	2 857	690	4,1
Systemhantering och programmering	1 283	680	1,9
Tandsköterska	3 589	573	6,3
Webbutvecklare	895	439	2,0
Mjukvarutestare	586	373	1,6
Behandlingsassistent/behandlingspedagog	1 055	366	2,9
Vidareutbildningar för undersköterskor – äldreomsorg	522	364	1,4
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	453	347	1,3
Löneadministratör	1 452	338	4,3

I tabellen nedan redovisas söktrycket, mätt som behöriga sökande per plats, för de sex utbildningsinriktningar med högst söktryck år 2014 (fler än 6,0 behöriga sökande per plats). Allra högst söktryck hade utbildningar till Lokförare, med 13,3 behöriga sökande per plats. Nästan lika stort söktryck hade utbildningar till Löneadministratör med HR-inriktning där det var 12,0 behöriga sökande per plats. Även utbildningar till Djurvårdare, Apotekstekniker, Tandsköterska samt Breda utbildningar inom idrott och friskvård hade jämförelsevis många behöriga sökande per plats. Flera av dessa utbildningsinriktningar

är emellertid små med relativt få platser att söka till och består i några fall av endast en utbildning.

Figur 12 | Behöriga sökande och platser för de sex utbildningsinriktningar med högst söktryck, år 2014.

Utbildningsinriktning	Behöriga sökande	Platser	Behöriga sökande per plats
<i>Utbildningar till/inom...</i>			
Lokförare	1 859	140	13,3
Löneadministratör med HR-inriktning	419	35	12,0
Djurvårdare, djurklinik	173	20	8,7
Apotekstekniker	1 142	163	7,0
Breda utbildningar inom idrott och friskvård	170	26	6,5
Tandsköterska	3 589	573	6,3

I den separata tabellbilagan redovisas antal behöriga sökande per plats år 2014 för samtliga utbildningsinriktningar.

3 Bilagor

3.1 Mer fakta om statistiken

3.1.1 Metod och genomförande

Uppgifterna om de sökande har samlats in från respektive utbildningsanordnare. Statistiska centralbyrån (SCB) har genomfört insamlingen. Alla utbildningsanordnare som hade utbildningsomgångar⁴ med start under år 2014 har kontaktats och ombetts lämna in uppgifter om de sökande. Inställda utbildningsomgångar har inte ingått i insamlingen. För samtliga utbildningsomgångar som ingick i insamlingen har uppgifter om de sökande inkommit.

Alla sökande som lämnat in en fullständig ansökan och som lämnat in sin ansökan i tid alternativt som lämnat in ansökan efter sista ansökningsdatum men ändå antagits till utbildningen har omfattats av insamlingen. De uppgifter som har samlats in om de sökande är personuppgifter (personnummer och i vissa fall även namn) samt uppgift om den sökandes behörighet till utbildningen.

SCB har utifrån de sökandes personnummer matchat på bakgrundsdata om individen, såsom födelseland (grupperat) och utbildningsnivå. Utifrån personnummer har även ålder och kön beräknats. Uppgift om den sökande har påbörjat utbildningen eller inte har lagts till utifrån uppgifter från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). SCB har levererat det färdiga materialet till MYH som avidentifierat individdata och färdiga tabeller.

Totalt rapporterade anordnarna in uppgifter om 83 100 ansökningar till de utbildningsomgångar som startade under år 2014. När MYH tagit fram statistiken om sökande har även cirka 700 personer som antagits och påbörjat dessa utbildningar, men som inte fanns med bland dessa 83 100 ansökningar, räknats som sökande. Detta eftersom instruktionen vid insamlingen varit att de som lämnat in sin ansökan för sent men ändå antagits till utbildningen skulle rapporteras in som sökande. Det slutliga registret över sökande innehöll därför 83 800 observationer (ansökningar) motsvarande 48 400 individer (sökande personer).

3.1.2 Definitioner och förklaringar

Anordnare

En juridiskt ansvarig utbildningsanordnare är en juridisk eller fysisk person som ansvarar för en eller flera utbildningar inom yrkeshögskolan. Det finns fyra typer av huvudmän vad gäller anordnare: statliga, kommuner (inkl. kommunförbund), landsting samt privata.

⁴ Se mer om utbildningar och utbildningsomgångar under avsnitt 3.1.2 *Definitioner och förklaringar*.

Ansökningar

Avser fullständiga ansökningar till de utbildningsomgångar som startat under ett kalenderår. Antal ansökningar avser inte unika personer eftersom de sökande kan ansöka till flera utbildningar. (Se mer information under nedanstående definition av *Sökande*.)

Observera att uppgiften om antal ansökningar som redovisas i rapporten skiljer sig från de uppgifter om ansökningar som sedan flera år tillbaka redovisats i myndighetens årsrapport. De uppgifter om ansökningar som redovisats i årsrapporten kommer från antalsuppgifter som anordnarna rapporterat in via myndighetens administrativa system. Där har inga krav ställts på de lämnade uppgifterna vad gäller att den sökande ska ha lämnat in en fullständig ansökan i tid eller blivit antagen till utbildningen.

Antalet ansökningar som redovisas i den här rapporten, utifrån insamlade personuppgifter om de sökande, är därmed färre än det summerade antalet ansökningar som redovisats i årsrapporten.⁵

Behöriga sökande

Avser unika sökande personer som varit behöriga till minst en av de utbildningar som personen sökt till under ett kalenderår. Att vara behörig till en utbildning innebär att den sökande uppfyller behörighetskraven i 3 kap 1-4 §§ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF), inklusive de eventuella särskilda förkunskapskrav som gäller för utbildningen.

För definition av *sökande* se nedan. För information om behörighet inom yrkeshögskolan se avsnitt 3.2 Fakta om tillträde till yrkeshögskolan.

Födelseland

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) på SCB. Födelseland har grupperats i fyra olika grupper:

- Sverige
- Norden utom Sverige
- EU28 utom Norden
- Övriga världen

I rapporten har grupperna Norden utom Sverige och EU28 utom Norden slagits ihop och redovisas som EU (exklusive Sverige)+Norge

⁵ De 48 400 personer som sökte till de YH-utbildningar med start under år 2014 hade tillsammans skickat in 83 800 ansökningar som uppfyllde villkoren för insamlingen (fullständig ansökan och att sent inkomna ansökningar endast räknas i det fall den sökande antagits till utbildningen). Summerade antalet ansökningar enligt inrapporterade antalsuppgifter från anordnarna via myndighetens administrativa system är närmare 88 600.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser.

Studierande vid start

Avser alla unika registrerade studierande som finns med på den första förteckningen över studierande. Anordnarna skickar in första förteckningen till Myndigheten för yrkeshögskolan tre veckor efter att utbildningsomgången startat, i samband med första månadsrekvisitionen av statliga medel. Studierande vid start omfattar därmed inte de registrerade studierande som tillkommer efter de första tre veckorna. Denna andel brukar emellertid vara liten. (För de utbildningsomgångar som startade år 2014 är andelen drygt en procent.)

Studielän

Det län där utbildningen bedrivs i.

Sökande

Avser antal unika personer som sökt till de utbildningsomgångar som startat under ett kalenderår. Med sökande avses både behöriga och obehöriga sökande som lämnat in en fullständig ansökan. Sökande som kommit in med sin ansökan för sent ingår endast om personen antagits till utbildningen. Personer som tagit tillbaka sin ansökan innan beslut om antagning räknas inte som sökande.

När antal sökande redovisas grupperat efter olika utbildningsdata som utbildningsområde, utbildningsinriktning och studielän räknas antalet unika sökande per redovisningsgrupp. Personer som sökt flera utbildningar inom olika redovisningsgrupper räknas då en gång för varje redovisningsgrupp.

Utbildningsnivå

Avser personens högsta utbildning sista juni året innan den sökta/påbörjade YH-utbildningens start. Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) på SCB.

Följande gruppering används i statistiken:

- förgymnasial utbildning
- gymnasial utbildning
- eftergymnasial utbildning mindre än tre år dock minst en termin
- eftergymnasial utbildning minst tre år
- uppgift saknas.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning inom yrkeshögskolan definieras juridiskt som ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. De flesta har två omgångar.

År 2014 var det endast tre utbildningsnummer som hade fler än en omgång som startade under året. Därför används i rapporten begreppet utbildningar synonymt med utbildningsomgångar.

Utbildningsområden och utbildningsinriktning

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN2000) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar och utgör samtidigt ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner. MYH har även infört en femte position i sin klassificering av YH-utbildningar (tre siffror och två bokstäver). Den redovisning av utbildningsinriktning som används i den här rapporten utgår från SUN-inriktning på den mest detaljerade nivån med fem positioner (SUN5).

MYH grupperar YH-utbildningarna i 16 olika utbildningsområden. Grupperingen är gjord med utgångspunkt från SUN-inriktning, framförallt på två positioner men även på tre positioner.

Grupperingen på utbildningsområde utifrån SUN-inriktning.

Utbildningsområde inom YH	SUN-inriktning
Data/IT	48 Data
Ekonomi, administration och försäljning	34 Företagsekonomi, handel och administration
Friskvård och kroppsvård	813 Idrott och friskvård 815 Hår- och skönhetsvård
Hotell, restaurang och turism	811 Hotell, restaurang och storhushåll 812 Turism, resor och fritid
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	72 Hälso- och sjukvård 76 Socialt arbete och omsorg
Journalistik och information	32 Journalistik och information
Juridik	38 Juridik och rättsvetenskap
Kultur, media och design	21 Konst och media
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	62 Lantbruk, trädgård, skog och fiske 64 Djursjukvård
Miljövård och miljöskydd	85 Miljövård och miljöskydd
Pedagogik och undervisning	14 Pedagogik och lärarutbildning
Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	58 Samhällsbyggnad och byggnadsteknik
Säkerhetstjänster	86 Säkerhetstjänster
Teknik och tillverkning	52 Teknik och teknisk industri 54 Material och tillverkning
Transporttjänster	84 Transporttjänster
Övrigt	819 Personliga tjänster, övrig/ospecificerad utbildning 999 Okänd

Ålder

Avser den ålder som personen hade sista december år 2014.

3.1.3 Statistikens tillförlitlighet

I insamlingen har uppgifter inkommit för samtliga utbildningsomgångar som startade under år 2014. Däremot är det svårt att säga i vilken mån alla sökande till dessa utbildningsomgångar verkligen har rapporterats in. Alla sökande som lämnat in en fullständig ansökan och som lämnat in sin ansökan i tid alternativt som lämnat in ansökan efter sista ansökningsdatum men ändå antagits till utbildningen skulle rapporteras in i insamlingen. Det har emellertid visat sig att utbildningsanordnarna har tolkat fullständiga ansökningar lite olika, varför det finns en viss osäkerhet i statistiken. År 2014 är emellertid det första året som personuppgifter över sökande till YH-utbildningar samlats in och därför ses definitioner och avgränsningar över till kommande insamlingar. Det är endast startade utbildningsomgångar som har omfattats av insamlingen. Sökande till inställda utbildningsomgångar ingår därmed inte i statistiken.

Datamaterialet över de sökande innehåller en del ofullständiga personnummer. För de personer som inte har ett korrekt personnummer har ingen matchning kunnat göras mot SCB:s register över totalbefolkningen. Personer med ofullständiga eller ej korrekta personnummer saknar därför information om födelseort och utbildningsnivå. Totalt är det 805 personer i datamaterialet som har ofullständigt eller ej korrekt personnummer.

Datamaterialet innehåller även dubletter. Viss dubbletthantering av de sökande har gjorts i form av att personer med ofullständiga personnummer som har samma födelsedatum (år, månad, dag) och namn har betraktats som samma person. Detta har gjorts för personer i materialet med flera olika ofullständiga personnummer och för personer som har både ett ofullständigt och ett korrekt personnummer. Däremot har ingen sådan dubbletthantering gjorts för personer som har fullständiga personnummer.

På grund av ofullständiga personnummer är det möjligt att det finns ett antal dubletter i datamaterialet som inte identifierats och därför räknas som flera sökande trots att det egentligen rör sig om en och samma person.

3.2 Fakta om tillträde till yrkeshögskolan

Behörighetskraven för yrkeshögskoleutbildning styrs av bestämmelserna i YHF och skiljer sig från högskolans behörighetskrav. Behörighet till yrkeshögskolan kan nås på flera olika sätt och sökande med olika bakgrund har möjlighet att uppfylla behörighetskraven.

Utöver de behörighetskrav som specificeras i 3 kap. 1–2 §§ YHF kan varje utbildningsanordnare ange krav på särskilda förkunskaper. Dessa varierar från utbildning till utbildning och brukar ofta handla om viss yrkeserfarenhet eller vissa kurser från gymnasieskolan.

Behörighetsprövning, urval och antagning genomförs av varje enskild utbildningsanordnare. Reglerna för behörighet, urval och antagning till yrkeshögskolan finns i tredje kapitlet i YHF. Enligt YHF gäller nedanstående för behörighet till yrkeshögskolan⁶:

Behörighet

1 § Behörig att antas till utbildningen är den som

1. avlagt en gymnasieexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning,
2. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1,
3. är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till motsvarande utbildning, eller
4. genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

2 § Den som har annat modersmål än svenska, danska, färöiska, isländska eller norska ska ha de kunskaper i svenska som behövs.

3 § För behörighet att antas till en utbildning får det utöver vad som anges i 1 och 2 §§ ställas krav på särskilda förkunskaper. Sådana krav ska vara nödvändiga för att den studerande ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och får avse

1. kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper,
2. yrkeserfarenhet som kan vara av betydelse för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde som utbildningen förbereder för, och
3. andra villkor som betingas av utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för.

4 § Behörig att antas till utbildningen är, trots vad som anges i 1–3 §§, även den som bedöms kunna tillgodogöra sig utbildningen och därefter utöva det yrke som utbildningen förbereder för. Högst 20 procent av årsplatserna i en utbildning får avsättas för sådana sökande.

Behörighet för en sökande till yrkeshögskolan prövas först utifrån vad som står i 1–3 §§. Om den sökande inte uppfyller dessa krav finns ytterligare en möjlighet att bli förklarad behörig, nämligen att utbildningsanordnaren prövar behörigheten utifrån 4 §. Bestämmelsen är utformad på ett sådant sätt att det är utbildningsanordnaren själv som väljer om 4 § ska tillämpas eller inte.

⁶ Det finns i YHF även övergångsbestämmelser när det gäller behörighet utifrån tidigare bestämmelser om gymnasieutbildning.

Om det finns fler behöriga sökande än det finns platser på en utbildning gör utbildningsanordnaren ett urval bland de sökande. Hur urvalet går till skiljer sig från utbildning till utbildning, men kan till exempel handla om att göra ett skriftligt prov eller en intervju. Man kan också titta på betyg, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås, Sverige
www.myh.se